

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-394-4-8>

Довгун Тетяна, завідувач архіву ЛНАМ;

Хорунжа Галина, історик мистецтва, незалежний дослідник

Творчий та науковий доробок народного художника Дмитра Крвавича: архівний аспект

Ключові слова: Дмитро Крвавич, скульптура, дослідження, педагогічна діяльність, Львівська національна академія мистецтв.

Tetiana Dovhun, Head of the Lviv National Academy of Arts Archives;

Halyna Khorunzha, Art Historian, Independent Researcher

The creative and scholarly legacy of people's artist Dmytro Krvavych: an archival perspective

Abstract. The study presents an analysis of archival documents of the prominent Ukrainian sculptor, scholar, and teacher Dmytro Krvavych (1926–2005). The results of the study offer several important biographical clarifications and outline promising areas for future research.

Key words: Dmytro Krvavych, sculpture, research, pedagogical activities, Lviv National Academy of Arts.

Значення творчої, наукової та педагогічної діяльності Дмитра Крвавича для львівського художнього осередку є безперечно вагомим у багатьох аспектах. Зокрема, це можна стверджувати з огляду на опубліковані чисельні наукові праці (у бібліографічному покажчику до 50-річчя Львівської академії мистецтв 1996 р. вказано понад 200), роботу над збереженням та популяризацією вітчизняної художньої культури та виховання декількох поколінь скульпторів, котрі у своїх роботах формували образні інтонації багатьох міст та населених пунктів. Бібліографія про Дмитра Крвавича-скульптора та науковця налічує понад 100 наукових та науково-популярних публікацій десятків фахівців, серед яких М. Батіг, Г. Островський, В. Овсійчук, О. Чарновський, А. Попов, В. Касіян, Я. Чайка, Е. Голубова, Я. Запаско, О. Ріпко, Ю. Белічко, Х. Саноцька, Е. Мисько, В. Бородай, П. Говдя та В. Вуйцик. Однак, наразі не опрацьованими є архівні справи мистця у яких ми маємо змогу отримати детальні автобіографічні дані, ретельні списки творчих та наукових напрацювань, а також наразі не опубліковані фотографії ранні скульптурних творів, що не були переведені з глини в інші матеріали або ж зазнали суттєвих змін у процесі реалізації кінцевого художнього образу. Наголосимо, що саме опрацювання особових справ Дмитра Крвавича часу навчання у Львівському державному інституті прикладного та декоративного мистецтва (ЛДПДМ), викладання на кафедрі скульптури та роботи на посаді проректора з наукової роботи ЛДПДМ (пізніше Львівської академії мистецтв) надають змогу проаналізувати персоналію художника

та передумови творчої й дослідницької практики ширше аніж це можна зробити на підставі формального аналізу робіт та текстів. Безперечно, доцільно звертати увагу на всі джерела інформації, однак доволі специфічна, часто «канцелярська мова» документів надає змогу без надмірних експресивно-емоційних оцінок розглядати хронологію подій та практичної діяльності, яка з огляду на різні історичні фактори не отримала цілісного та вичерпного наукового висвітлення. На нашу думку, саме поєднання оприлюднених документів з текстами фахівців-мистецтвознавців може надати змогу укласти цілісний образ діяча культури на тлі складного, часто контраверсійного часу у якому мистцеві довелося працювати. Зокрема, аналіз автобіографій з особових справ Дмитра Крвавича демонструє яким чином політичні контексти у конкретних формах оцінювання було необхідно вносити в особисту мікроісторію (до прикладу, теза «Після визволення Західних областей України» про події вересня 1939 р.). Окрім того, вдалось реконструювати повноту навчального процесу на скульптурно-керамічному відділі, де від 1947 р. навчався Дмитро Крвавич. Так, встановлено, що на першому курсі рисунок у нього викладав близький до Михайла Бойчука художник Микола Федюк, а скульптуру – Іван Севера (відзначимо, що згодом, 1958 р. Дмитро Крвавич опублікував про цього свого викладача, якого вважав для себе знаковим, монографічний нарис у київському видавництві). Серед інших педагогів Дмитра Крвавича, відповідно до залікової книжки, були Ісаак Земцов (історія мистецтва), Микола Рябінін (скульптура, композиція, робота у матеріалі), Луїза Штеренштейн (робота в матеріалі), Микола Бендрик (рисунок). Окрім того, вартим уваги біографічним уточненням є робота Дмитра Крвавича у львівському обласному театрі ляльок, що надає змогу здійснити спробу пошуку ескізів чи фотографій сценографії до яких був долучений митець (1951–1953 рр.).

